

Nagykövetek a szegénység ellen

2010

A szegénység és
a társadalmi kirekesztés
elleni küzdelem
európai éve

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium rendezvényén, március 16-án átvették hivatalos megbízólevelüket a 2010 a Szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének magyar nagykövetei és „arcai”. Az eseményről Szegvári Katalin tudósít.

Herczog László szociális és munkaügyi miniszter az eseményen emlékeztetett arra, hogy az Európai Bizottság elnöke január 21-én nyitotta meg Madridban a Szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évét, amelynek elsődleges célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a szegénység társadalmi problémájára és arra, hogy a szegénység és a kirekesztés elleni küzdelem mindannyiunk közös ügye kell, hogy legyen: a kormányoké, a politikáé, a társadalomé, a közösségé. A miniszter hangsúlyozta: 2010 szegénységellenes évvé nyilvánítása nem oldja meg önmagában a szegénység és a kirekesztés problémáját, arra viszont alkalmas lehet, hogy a szegénységben, kirekesztettségben élők helyzetéről előremutató társadalmi közbeszédet generáljon. Reális képet nyújtson ezekről az élethelyzetekről, okairól és következményeiről. Csökkentse a szegénységgel szemben fennálló előítéleteket, sztereotípiákat, és módot adjon a jó gyakorlatok, példamutató kezdeményezések megismerésére. Ebben segíthetnek az év nagykövetei és arcai.

Márton Izabella, a Magyar Szegénységellenes Hálózat igazgatója a „nagykövetekhez” szólva néhány fontos gondolatot ajánlott figyelmükbe: európai civil szervezetek, köztük az európai szegénységellenes hálózat kezdeményezték már évekkor ezelőtt, hogy 2010 legyen a szegénység elleni küzdelem európai éve. Ezt azért tartom fontosnak elmondani, mert egy ilyen kezdeményezés a civil társadalom, a civil szereplők aktív részvétele nélkül semmi-

képpen sem lehet sikeres. Ugyanakkor nem szabad irreális elvárásokat támasztanunk. Nyilván a szegénység mint társadalmi probléma, nem fog megszűnni az év végére. De reális célként kitűzhető, hogy elinduljon a fejekben egy másfajta gondolkodás, és egyre többen higgyenek abban, hogy a szegénység elleni küzdelem fontos, a szegénység legyőzhető. És elégedettek lehetünk az év végén, ha elértük, hogy a szegénység elleni küzdelem társadalmi támogatottsága a jelenleginél nagyobb lesz, és döntéshozóink konkrét kötelezettségvállalásokat tesznek a szegénység elleni küzdelem területén.

Az új nagykövetek

Halász Judit Kossuth-díjas színésznő. – Amikor gyerek voltam, sokat hallottam, hogy minden embernek joga van a munkához. Nem lehet ez másként ma sem, hiszen itt kezdődik minden. Amíg nem biztosítjuk mindenkinek, hogy munkával keresse meg a kenyerét, addig mindannyian bajban leszünk. Hogy mit tudok én tenni? Adom a nevemet, a művészi hitelemet, és ahogy eddig tettem, elmegyek sok olyan településre, ahol jó, ha a gyerekek naponta egyszer jóllaknak, legalább az iskolában vagy az óvodában. Sok ilyen gyerekekkel találkoztam már, és saját tapasztalatomból tudom, hogy köztük számos tehetséges kis ember van, aki az esélyegyenlőség közelébe sem kerül. Fájó szívvel gondolok rájuk. Azt kérem mindenkitől, aki hivatalból tehet értük, hogy minden erejükkel segítsenek raj-

tuk. Ebben a munkában a magam eszékelőivel én is részt fogok venni. Ezért fogadtam el ezt a megtisztelő nagykövetségi megbízást.

Molnár Ferenc „Caramel” énekes. – Az tény, hogy sok a szegény Magyarországon, sajnos már-már evidencia. Mintha olykor el is fogadnák az emberek, hogy ez így természetes. Bárhová megyek fellépni, de civilként is szinte minden nap szegény emberek vesznek körül. Ezért igyekszem olyan koncerteket is szervezni, ahová azok is el tudnak jönni, akiknek nem telik belépőjegyre. Minden héten hazamegyek a szüleimhez Törökszentmiklóásra, és azt tapasztalom, hogy hovatovább a szegények is természetesnek veszik, hogy nekik az a sorsuk, hogy éhezzenek, nélkülözzenek, ne legyenek terveik. Én azt szeretném, ha ez nem lenne természetes. Hogy miben tudok segíteni? Húszezreseket nem tudok osztogatni, de ahol tehetem, minden eszékelőmmel azt hangsúlyozom, hogy a tehetősebbek, a döntéshozók, az egész

társadalom feladata, hogy segítsenek az elesetteken. Amióta megnyertem a Megasztárt, már értem, milyen nagy a felelőssége annak, aki sokakhoz tud szólni. Én tudom, hiszen a saját bőrömmön tapasztaltam meg, hogy mi a szegénység, s ezáltal talán hitelesnek tűnik majd, amit mondok. Bárhogya alakul is a sorsom, nem szeretnék a saját személyiségemen túllépni. Nem szeretnék milliárdos lenni, hiszen én az vagyok, aki voltam, mert sokszor a szegények gazdagabbak, mint a milliomosok.

Bódis Kriszta író, toleranciadíjas filmrendező, a romák Hétes telepi alkotója és fejlesztő programjának létrehozója.

– Az az igazság, hogy ha csak úgy kértek volna föl, bárhonnán, hogy legyek „arc” akkor én azt, kapásból elutasítom. Nem szeretnék áruvédjegy lenni. De ez esetben nyilvánvaló, hogy másról van szó. Amióta az eszemet tudom, amióta bármit is tehetek a munkámmal, az előítéletek ellen küzdök, és próbálom másokkal is megértetni a szolidaritás jelentőségét. Itt most varázslatosan összetalálkoztam két út: a döntéshozóké és a civil szervezeteké. Én erre már régen vártam, mert nagyon fontos, hogy ezek az erők együtt tudják kifejteni a hatásukat. Sokan vagyunk, akik különféle területeken magányosan küzdöttünk eddig is olyan ügyekért, melyekért a közönségnek, az egész országnak kellene tennie. Abban reménykedem, hogy most egy új út nyílik, ahol ezek az erők együtt, egymást erősítve járnak majd. Szeretném, ha ez az év nem a panaszok éve lenne, hanem a cselekvésé, meg egy picit az előrelépésé is. Nem fogunk nagy dolgokat csinálni, nem fogjuk megváltani a világot, de ez nem azt jelenti, hogy nem akarjuk megmenteni.

Bognár Árpád színész-író-képzőművész, Simó Sándor-díjas rendező.

– Boldog új élet című filmem vetítése után azt kérdezte tőlem valaki, hogy lehetséges-e boldog életet élni. Tudni kell, hogy ez a film nem egy vidám alkotás. A sztori egyszerű: egy nevelőotthonból kikerült roma fiú nem képes boldogulni az életben. Ám egy napon utógon-

dozójától megkapja azt a dossziét, ami a gyerekkorát feldolgozó aktákat tartalmazza. Ezek a dokumentumok talán reményt adhatnak ahhoz, hogy újraértelmezhesse saját, félbemaradt gyerekkorát. Mivel én is állami gondozásban nőttem fel, nem volt idegen számomra főszereplőm közege. Tudom, hogy a szülő nélkül felnőtt gyerekek már egészen kis korukban megtanulják a túlélésnek azt a fajta technikáját, ami kizárja a jövő pozitív lehetőségeit. Nekem továbbra is a célom, hogy a műveimben ezekről a problémákról, a magam képessége és tudása szerint szóljak még akkor is, ha sokan úgy gondolják, elképzelésem nem éppen közönségbarát.

Elek Dóra, az értelmi sérültek Baltazár Színházának vezetője.

– Tizenkét éve vezetem a színházat. A társulatom tizenkét tagja élő példa arra, hogy igenis lehetséges, hogy valaki hátránnyal indul, de a célba győztesként fut be. Ezek nagy szavak, tudom, de a mi példánk bizonyítja: a személyiség fejlődéséhez, akár egészséges, akár sérült az illető, elengedhetetlen, hogy maga dönthesse a sorsáról. Én a döntő lökést adtam meg a társulat tagjainak. Megkérdeztem, hogy ki akar színházat csinálni és színházból megélni. Minden ezen múltott. Ezek az emberek megtalálták saját útjukat, ahol sikeresek, ahol a tehetségük maximálisan kibontakozhat, és ezt elismeri a többségi társadalom is.

Juhász Veronika kerekesszékes Európa-bajnok vívó.

– Hála istennek azért léteznek olyan emberek, akik segítenek, de sajnos nem sokan. Én háromszoros hátránnyal indultam. Roma vagyok, állami gondozásban nőttem fel és mozgássérült vagyok. Azért vállaltam el, hogy az év „arca” legyek, hogy sorstársaim lássák: mindig van kiút. Nem szabad eldobni semmilyen lehetőséget, mert különben ott maradsz, ahol vagy.

Lázár Györgyné, a Szomolyai Cigányokért Egyesület projektvezetője.

– Az egyesületünk bár romákkal foglalkozik, de a kistérségben nagyon sok nem romával is találkozunk. Tapasztalából mondom: a szegénység nem cigánykérdés. Amikor fölkeretek, hogy legyek „arc”, sokat gondolkodtam, hogy vajon mit várnak tőlem. Nem vagyok ismert ember, színész nő vagy énekes, mit ér az én arcom? Aztán arra jutottam, hogy ha csak az én kis körzetemben el tudom érni, hogy az emberek ne lépjenek túl azon, hogy van szegénység, ne lépjenek túl azon, hogy van kirekesztettség, akkor már sokat tettem. Ha kell, kiabálom is, hogy meghallják az emberek: tenni kell a szegénység, a kirekesztettség ellen.

Pásztor Eszter, a bódvalenkei Freskófalú projekt vezetője.

– Szerencsés embernek mondhatom magam, mert fiatal koromban Kenyában jártam középiskolába. Ha az ember fiatalként elkeveredett egy harmadik világbeli országba a mi szocializmu-

sunk szépen kiegyensúlyozott egyformaságából, akkor ott a szegénységgel találkozni fölért egy gyomorszájra mért kemény baleyenessel, aminek a hatása valahogy ott maradt bennem. Sok év telt el azóta, és jó két és fél évvel ezelőtt kezdett el érdekelni a szegénység kérdése itt, Magyarországon is. És akkor barátaim elvittek Borsodba. Az első olyan falu, amelyet, mint egy katasztrófaturistának megmutattak, Bódvalenke volt. Egy festői környezetben megbúvó kis falu, közel a szlovák határhoz. Kétszáz ember lakik ott. Nyolcvanöt százalékban romák. Se közel, se távol semmilyen munkalehetőség nincs. Ugyanakkor ez a környék Magyarország egyik legszebb része. Mi meg, mintha ottfelejtettük volna... Nem maradt más, mint a teljes reménytelenség és céltalanság. És akkor – durván egy évvel ezelőtt – született az a gondolat, hogy csináljunk valami olyat, amivel mindenkinek a megbecsülését ki lehet vívni. Cigányfestőket hívtunk a faluba, és megkértük őket, hogy fessenek freskókat a házak falára. Eddig elkészült kilenc monumentális mű. Van köztük néhány olyan, ami az egész magyar képzőművészet díszére válik. Ez az akció azonban csak egy keret. Arra jó, hogy a többségi társadalom figyelmét felkeltsük: milyen gyönyörű dolgokra képesek cigány honfitársaink. Azt reméljük, hogy némi képpen hozzájárulunk az előítéletek lebontásához. Bízunk benne, hogy mind többen jönnek el megnézni a házakat. Mi megetetjük őket lecsóval, és utána talán megveszik a szoknyát, amit a mi varrodánkban készítenek majd, meg vesznek például a szárított erdei gombáinkból. Magyarul: megpróbálunk munkahelyeket teremteni az embereknek, hogy ne a segélyből kelljen megélni, illetve éhezni. Én egy kicsit „híradónak” érzem magam. Nekem, a középosztályból származó nőnek ez a rejtett Magyarország egy eddig teljesen ismeretlen világ volt. Szeretném másoknak átadni, amit megtanultam erről a világról.

A társadalmi felelősségvállalás* az eredményességet is növeli

Adriány Kincsovél, a HBLF ügyvezető igazgatójával Szegvári Katalin beszélgetett

– *Kiadványaik, programjaik látván azon csodálkozom, hogy miként tud ebben az anyagias világban egy nonprofit szervezet megélni, dolgozni.*

– A Hungarian Business Leader Forumot (HBLF) az a tendencia teszi napról napra eredményesebbé, amely egyre erősödik a világban. A vállalatok kezdik felismerni, hogy harmonizálni kell a gazdaság, a környezet és a társadalom érdekeit. Annak a világnak vége, amelyben csak a profit számít. Ez persze nem azt jelenti, hogy egy vállalatnak nem kell gazdaságosan működnie. Hiszen ha veszteséges, akkor másra sincs sem embere, sem pénze. A kérdés az, hogy milyen mértékű a profit, meddig kell növekedni egy vállalatnak.

– *Meddig lehet kizsákmányolni a természetet...*

– Mi arra ösztönözzük a cégeket, hogy a profit termelése közben vizsgálják meg, milyen hatással vannak arra a környezetre, helyi gazdaságra, az ott élő emberekre, ahol működnek, és folytassanak párbeszédet velük.

– *Tizenhét éve fáradoznak ezen... Az alapító, a brit trónörökös Károly herceg – a többi között – erről is eszmét cserélt mostani budapesti látogatása alkalmából.*

– Károly walesi herceg aktív szerepet vállalt 1992-es megalakulásunkkor, és azóta is rendszeresen tájékoztatjuk, milyen eredményeket ért el az általa alapított szervezet. Ez a mostani látogatása is alkalmat adott fórumunknak, hogy a három éve sikeresen működő Romaster (roma tehetésgondozó) Programunkat személyesen mutassuk be Károly hercegnek, akivel még a klímavédelemről is tárgyaltunk cégvezetők jelenlétében.

Egy előadáson hallottam, hogy a társadalmi felelősségvállalás ott működik igazán jól, ahol beépül a cég munkatársainak DNS-ébe, vagyis ez egy olyan fajta gondolkodás, aminek felülről kell indulnia, ezért is vagyunk kapcsolatban minden tagvállalatunk vezérigazgatójával és több vezetőjével is. Ha a vezérigazgató markánsan képviseli például a környezetvédelem fontosságát, akkor ez szemlélet lefelé tovább gyűrűzik. Ez bármilyen profilú vállalatra igaz. Bárhol lehet zöld irodát létrehozni, lehet kevesebb áramot használni, fűtést korszerűsíteni. De nézzünk egy másik példát, ami az én kedvencem. Létezik bank, amelyik csak olyan cégnek ad hitelt, amelyik hajlandó környezetvédelmi és társadalmi hatástanulmányt készíteni, persze csak bizonyos projektnagyság felett.

* **Társadalmi felelősségvállalás** – Corporate Social Responsibility (CSR), avagy a vállalatok társadalmi felelősségvállalása lényegében annak a módja, ahogy az üzleti szféra figyelembe veszi működésének gazdasági, társadalmi, környezeti hatásait, hogy azok miként maximalizálják az eredményeket és miként minimalizálják a negatív következményeket. Egy olyan önkéntes tevékenység, amely túlmutat a szabályozói elváráson, egyszerre teljesítve a vállalat növekedési igényeit és a szélesebb társadalmi elvárásokat.

ESÉLYEK ÉS LEHETŐSÉGEK

– *Izgalmas, de azért tudjuk, hogy a bankoknak a nyereség a legfontosabb...*

– A kettő nem zárja, nem zárhatja ki egymást.

– *Kicsit szkeptikus vagyok.*

– Megértem, hiszen ez a gyakorlat még igen ritka, de azon dolgozunk, hogy ne legyen az. Ezzel persze most egy picit előreugrottam.

– *Ha ez a jövő, akkor már hihetőbb...*

– Ez lenne a jövő, de azért már annyival előrébb vagyunk, hogy nyugat-európai bankok aláírtak egy olyan megállapodást, mely szerint az egymillió dollár feletti projekteknél kötelező környezeti és társadalmi hatástanulmányt végezni. Mi azon dolgozunk, hogy Magyarországon is ez a szemlélet terjedjen el. Sikerülni fog. Ebben biztos vagyok.

– *Beszéljünk az esélyegyenlőségről... Mire inspirálják e téren a vállalatokat?*

– Hogy először a saját portájukon nézzenek körül: hogyan bántanak a saját munkatársaikkal, mennyire befogadóak, miként viszonyulnak a romákhoz? Nekünk külön programunk van a romák támogatására, amit az IBM-mel kezdtünk el, mégpedig azért, mert sok cég arra hivatkozva nem vesz fel romákat, hogy nincs semmilyen képesítésük, nem tudnak idegen nyelvet. Az IBM vezetése azt mondta, ők segítenek a tehetséges roma gyerekeknek eljutni a kapuhoz... Ez a program a középiskolában kezdi el támogatni a gyerekeket, hogy bejussanak a felsőoktatásba. Mára 43 diákot 17 vállalat mentorál és támogat, és ez a gyakorlat folyamatosan terjed.

– *Önkéntes programok is szerepelnek az önök koncepciójában... Ezt mivel érezték régen kommunista szombatnak nevezték...*

– Ám külföldön nem ismerik ezt a hajdani kifejezést, talán ezért sikeresek az ilyen akcióik... De már itthon is több cég munkatársai vállalják, hogy egy-egy napra elmennek dolgozni valamilyen alapítványhoz vagy egy gyermekotthonba... A HBLF egy nagyon kicsi iroda, hárman vagyunk, viszont önkéntesekből álló óriási holdudvarral dolgozunk. Vezérigazgatók, HR-esek, kommunikációs vezetők jönnek dolgozni a mi hívó szavunkra. Mutatok egy szép kiadványt, amelybe ők készítettek fotókat. A címe: Kép a képességről, az egyenlő esélyekről. Vándorkiállításon mutattuk be.

– *Miből tartja fenn magát egy ilyen szervezet?*

– A tagvállalatok tagdíjaiból és projektekre kapott támogatásokból.

– *Könnyen kinyílnak az ajtók önök előtt?*

HBLF

A Hungarian Business Leaders Forum (HBLF) a felelős vállalatirányítás iránt elkötelezett hazai és nemzetközi vállalkozásokat, vezető üzletembereket és elismert szakértőket tömörítő nonprofit szervezet. Ez a filozófia egyaránt szolgálja a vállalkozások, az egyén és a társadalom érdekeit, így elősegíti Magyarországot társadalmi, gazdasági és környezeti fenntartható fejlődését a felnövekvő generációk számára.

A kilencvenes évek kezdetére a globalizáció és a növekvő verseny mellett Magyarországon is egyre nagyobb hangsúlyt kaptak a szociális és a környezeti problémák. A megoldások keresésére 1992 februárjában jött létre a HBLF – Károly walesi herceg személyes kezdeményezése mellett – a londoni The Prince of Wales International Business Leaders Forum (IBLF) magyar szervezeteként. A HBLF küldetése, hogy a társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható fejlődés szempontjai a napi üzleti gyakorlat részévé váljanak. A HBLF tagjai elősegítik az üzleti világot, a társadalom és így az egész ország hosszú távú boldogulását, példát mutatva ezzel valamennyi érintett fél számára.

A HBLF-nek közel 100 aktív tagja van: hazai és nemzetközi nagyvállalatok, kis és közepes méretű vállalatok, non-profit szervezetek és magánszemélyek. A szervezet az IBLF hálózatán keresztül további 50 országgal áll szakmai kapcsolatban, ami lehetőséget teremt tapasztalatcserére, bevált projektek és programok átadására és átvételére.

A tagvállalataink képviselői munkacsoportokba szerveződve, aktívan vesznek részt a munkában.

– Igen. És nem csak pénzt kapunk. A tagok munkánkban is részt vesznek. És ugyanilyen aktívak a rendezvényeken is. Legközelebb kerekesszékes kosárbajnokságunk lesz, ahol különböző vállalatok munkatársai beülnek a kerekesszékekbe, és így kosaraznak együtt a mozgássérültekkel.

– *Sokszínűség munkacsoportjuk is van... Érdekes elnevezés...*

– Ehhez egy kódex is kapcsolódik. Idén – egy kétnapos konferencia keretében – a meleg és leszbikusok helyzetével foglalkozunk, mert tanulmányok támasztják alá, annál a cégnél, ahol nem kell az alkalmazottnak titkolniuk szexuális orientációjukat, a munkában is eredményesebbek lesznek a lojális kollegiális környezetben.

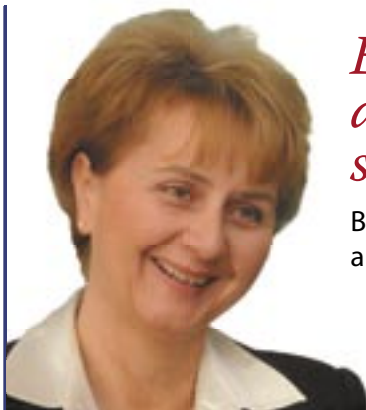
Egy másik munkacsoport aktuális témája a munkába visszatérő kismamák lehetőségeinek feltérképezése, visszatérésük megkönnyítése nemcsak a kismama, hanem a vállalat számára is.

– *Magyarországon sok nagyon szegény kistelepülés van. Oda hogyan jutnak el az ilyen kezdeményezések?*

– Az általunk szervezett Mesterek Kurzusa arra hivatott, hogy a kis- és közepes méretű vállalkozások vezetői megismerkedjenek a társadalmi felelősségvállalással. Szinte minden régióban ott vannak azok a multinacionális cégek, amelyek már nagy gyakorlatra tettek szert ezen a téren. Például a beszállítók kiválasztásánál már nem csak az ár dönt. Aláíratnak a cégekkel egy nyilatkozatot, mely szerint vállalják, hogy etikusan működnek, távol tartják magukat a korrupciótól, nem diszkriminálnak. A Romaster Program, amit a HBLF 2007-ben indított el, arra hivatott, hogy az egész országban elterjesszen egy oktatási és tehetséggondozó támogatási rendszert a szociálisan rászoruló jó képességű roma diákok számára. A program a roma integrációt az oktatás támogatásán keresztül kívánja elősegíteni. A HBLF ugyanakkor hangsúlyt fektet arra is, hogy egyéb kezdeményezéseket is támogasson. Így kerültünk kapcsolatba Bódis Krisztával, aki romák számára indította el a Hétes telepi alkotó és fejlesztő programot.

– *A HBLF-nek van közvetlen kapcsolata az önkormányzatokkal?*

– Hogy csak egy példát említsék: több helyen közreműködtünk abban, hogy egy céghez legközelebb eső önkormányzat működésében lévő óvoda vagy bölcsőde fogadja a cég munkatársainak gyerekeit is. Cserébe a cég felújítja az intézményt, és a továbbiakban is anyagi támogatást nyújt.

Egy női vezetőnek nem csak a vállalat profitja jelent sikerélményt

Beszélgetés Szüts Ildikóval,
a Magyar Posta vezérigazgatójával

– *Mikor kezdtek a társadalmi felelősségvállalásról gondolkodni?*

– Sok éve már ennek... Nagy lökést adott egy 1890-ben született dokumentum, amelyben a Posta akkori vezérigazgatója így fogalmazott: a Posta egy nagy közszolgáltató, amelynek nemcsak az a feladata, hogy a szolgáltatásait az ügyfelek számára megbízható módon, jó minőségben végezze, hanem az is, hogy megmutassa: mi az, amit az országért, az emberekért tenni tud. A 2000-es évek elején, amikor ez a dokumentum előkerült, én voltam a HR vezérigazgató-helyettes.

Talán nem meglepő, hogy nőként igen fogékony vagyok az olyan ügyekre, amelyek mások megsegítésére irányulnak. Amikor elindult társadalmi felelősségvállalás programunk, azon gondolkodtam, miként lehetne olyan nagyszabású, sok embert érintő akciókat szervezni, amelyek méltóak az ország második legnagyobb munkáltatójához.

Azóta mi lettünk létszám szerint az elsők. Harmincötezer embert foglalkoztatunk, és rajtuk keresztül milliókkal vagyunk napi kapcsolatban. Ha az előirtakon túl is törődünk a dolgozóinkkal, az az ügyfeleinknek is üzenet.

Amikor – Magyarországon az elsők között – elindítottuk társadalmi felelősségvállalás programunkat, Európában a fejlettebb postákon már gyakorlatban is láthatók

voltak az eredményei. Sok tapasztalatot szereztünk. Ám volt valami, amit a posták között mi indítottunk el elsőként Európában...

– *Ez volt a mellrák elleni küzdelem.*

– Ez saját kollégáinknak, nőknek, férfiaknak egyaránt szóló üzenet is volt. Személyes levelet kapott tőlem minden postás, amelyben arra kértem kollégáimat, hogy az információkat osszák meg családtagjaikkal, ügyfeleinkkel, és kérjék meg őket, hogy menjenek el szűrésre. Egy rajzos szórólapon azt is bemutattuk, hogyan kell önvizsgálatot végezni. A fővárosban pedig, ahol a legtöbb nő dolgozik, szűrést szerveztünk.

– *Sikeres volt?*

– Eleinte nem. Jó, ha kétezeren elmentek, de nem adtuk fel. Én magam is agitációba kezdtem, és ennek következtében egyre többen vállalkoztak rá. Egy közvetlen kolléganőm a munkatársainak köszönhetően maradt életben. Szerencsére még korai stádiumban fedezték fel nála a daganatot. Egyedül neveli a kislányát. Képzelteti, milyen hálás azért, hogy erőszakosak voltunk vele. Ahányszor találkozunk, szóba hozza, milyen szerencséje volt.

– *A Posta egy szűrőkamiont is üzemeltet, mikor állt munkába?*

– Öt évvel ezelőtt. Az akkori vezérigazgatóknak sokféle ötlete volt, amelyek csak egy-egy alkalomra szóló akciók lehettek volna. A HR szakterület azonban célirányos, hosszabb távú felelősségvállalási stratégiában gondolkodott. A sokat vitatott mobilposták kap-

csán jutott eszünkbe, hogy a távoli kistelepülések lányait, asszonyait – akik nehezen jutnak be a városi rendelőkbe – a saját lakóhelyükön kellene szűrni. Ezért döntöttünk a kamion indítása mellett, amelyben szakemberek méhnyakrák szűrést végeznek.

– *Nem kis pénzbe kerül egy ilyen kamiont berendezni.*

– Mintegy 40 millió forintunkba került, az éves üzemeltetése is 30-35 millió forint körül van. Két-, két és fél ezer nőt szűrünk évente. Egyszer kiszámoltuk, hogy ezzel az egészségügynek az elmúlt négy évben 440 millió forintot takarítottunk meg. Ha nem végeznék időben szűrést, ennyibe kerülne a súlyos betegek gyógyítása, kezelése.

– *Most hol tart a Magyar Posta társadalmi felelősségvállalás programja?*

– A fő programunk, a kamion üzemeltetése mellett különféle akciókat is szervezünk. Minden évben elme gyünk futni a rákkutatásért. Először csak Budapesten vettünk részt a Terry Fox futásokon, de tavaly eldöntöttük, hogy elvisszük Pécsre is, ezzel is támogatjuk az Európa Kulturális Fővárosa rendezvényorozatot, majd a szegedi kollegáink is rendeztek hasonló akciót.

Természetesen én is futok. Elindítom a rajtot, és beállok a futók közé. Tavaly nem mondták meg, hogy a szokottnál hosszabb a táv, ezért félholtan, de azért beértem a célba. Pécssett vagy ezernégyszázan futottak, hogy felhívják a figyelmet az egészséges életmódra. Büszke vagyok rá, hogy ennyi embert tudunk mozgósítani a városban.

Én nem azért futok, nem azért megyek el a hagyományos Lánchídi sétára, hogy lefényképezzenek, hanem mert komolyan gondolom, hogy egy felelős vezetőnek példát kell mutatnia. Nekem nem jelent megterhelést, hogy néha elkísérem

a kamiont, és akár kézen fogva bevisszem szűrésre egy kolléganőmet. Szívesen teszem. Egy női vezetőnek nem csak a vállalat profitja jelent sikerélményt, hanem az is, hogy hány munkatársa egészségét sikerül megőrizni. Nagy élmény számomra az is, amikor karácsonykor gyermekotthonokban csomagokat oszthatunk.

A kommunikációs igazgatóságunkon dolgozók ötlete volt, hogy évről évre kérdezzük meg egy-egy otthonban, mit szeretnének az ott lakó állami gondozott gyerekek karácsonyra kapni. Vezetőtársaim a fizetésükből megveszik az ajándékokat. Eddig még senki nem tartotta be a megbeszélte értékhatárt.

A kommunikációsok elkészítik a névre szóló csomagokat, amelyeket az ünnep előtt elvisszünk a gyerekeknek. Mindig úgy szervezem az év végi programomat, hogy elmehessek. Múlt évben a kecskeméti SOS Gyermekfaluban jártunk. A fogadtatás fokmérője, hogy egyre több kolléga jelentkezik, hogy ő is szeretne beszállni az akcióba.

– *Úgy tudom, vannak gyerekprogramok is.*

– A nők mellett a gyermekek a másik célcsoportunk. A Nemzetközi Posta Egyesület minden évben meghirdet egy levélíróverseny témát, hogy a fiatalok, akik egyre kevesebbet írnak hagyományos, kézzel írott levelet, meg-

ismerkedjenek a posta tevékenységével. Ehhez csatlakoztunk öt évvel ezelőtt mi is. Az első alkalommal egy barátnak kellett levelet írni. A zsűri elnöke a kezdetektől a neves gyermekregényíró, Csukás István, aki – másokkal együtt – értékeli a munkákat, mi pedig értékes díjakat adunk a győzteseknek.

A gyerekek részére rajzversenyt is hirdettünk, az első helyezett munkájából készült el a *Segítsük egymást gyerekek* feláras bélyegünk, amelynek felárbevételét az Országos Mentőszolgálatnak adjuk, hogy a mentőautókba gyermekmentéshez szükséges életmentő eszközöket és készülékeket vásárolhassanak.

A mentőszolgálatot más módon is támogatjuk. A Karácsonyi Angyal akciónkban a decemberi csomagfeladások árából elkülönítünk egy bizonyos összeget, amellyel szintén a mentők életmentő készülékparkját bővítjük.

– *Mik a jövő további tervei, vagy maradnak a már megszokott akcióknál?*

– A bevált programelemek nem szeretnénk változtatni. Szűrni mindig kell, hiszen sok még a fehér folt az országban. A mellrák elleni küzdelemhez kapcsolódó feláras bélyegeket húsz éve árusítják Amerikában. Miért ne tennénk mi

is – gondoltuk. Európában elsőként megszereztük a jogot az amerikai postától a hazai kibocsátásra. Mindez hat éve történt, azóta évente utaljuk a felárat az Onkológiai Intézetnek.

– *Igaz, hogy ma már presztízs kérdés, hogy egy cég, a kötelező penzumon túl is, részt vegyen a társadalmi felelősségvállalásban?*

– Igen, egy magára valamit adó társaságnál ez fontos szempont. Másként ítélik meg a társadalomban az olyan cégeket, amelyek környezettudatosan működnek. Ez nálunk is hangsúlyos feladat, hiszen a Magyar Posta rendelkezik az ország legnagyobb gépjárműparkjával, továbbá rengeteg papírral dolgozunk. Ezért indítottunk környezetvédelmi programokat, akciókat és tanfolyamokat, ahol mindenki megismerheti a környezettudatos élet legfőbb kritériumait.

– *Vezetőtársai mit szólnak a plusz feladatokhoz?*

– Van, amit ők találnak ki. Például a környezettudatosságról szóló tanfolyamot.

– *Családi örökség a szolidaritás iránti elkötelezettség?*

– Igen. Édesapámék nagyon nehéz körülmények között kezdték újra az életüket Apámat megfosztották a diplomájától, és jogász létére Almásfüzitőn a Timföldgyárban zsákot hordott. Göröngyös utat járt be, míg nem az OTP Komárom-Esztergom megyei igazgatóhelyettese lett.

Sokat mesélt arról, hogy a nehéz időkben hogyan segítették egymást a jóérzésű emberek. Éppen emiatt, a segítőkészség, a segíteni akarás végigkísérte a gyerekkoromat. Sok másval együtt ezt is tanultam a szüleimtől. Ezt gyakorlom vezetőként, és ezt várom el munkatársaimtól is. Nincsen nehéz dolgom, mert a Postán ez az alapértékek közé tartozik.

ÖNkorNET
 OLVASSA! www.onkornet.hu

A nemek közötti esélyegyenlőségért

Csúcstalálkozó Európában

A spanyolországi Cádizban rendezett Női Vezetők II. Európai Csúcstalálkozója biztosított fórumot azoknak a nőknek, akik az uniós kormányzati vezető pozíciót töltenek be, függetlenül a hatáskörükbe tartozó kormányzati feladatoktól.

A kezdeményezés nem példa nélküli, sokkal inkább egy, már korábban megkezdett folyamat egyik állomása. 1992-ben, Athénban 18 uniós tagállam női miniszterei találkoztak, és tartották meg az első európai női vezetői csúcstalálkozót, mely a cádizhoz hasonlóan egy nyilatkozattal zárult.

A mostani találkozó szándéka az volt, hogy új lendületet adjon ennek a folyamatnak, hogy az első csúcstalálkozó óta elért eredményeket értékeljék, megerősítsék az elkötelezettséget, és új irányokat, célokat fogalmazzanak meg mind a vállalati felsővezetői szinten, mind pedig a közigazgatás vezetői pozícióinak terén, ahol – az egyetemeken lévő magas aránnyal ellentétben – a nők még mindig alulreprezentáltak.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a jelenlegi gazdasági válság leginkább a nőket érinti. A nők aktivitási rátája egyébként is alacsonyabb, mint a férfiaké. A nők közel egyharmada részmunkaidőben dolgozik, rosszabb fizetési feltételekkel és súlyosabban érinti őket a munkanélküliség. Ennek megfelelően a fórumon Ana Pastor, spanyol néppárti politi-

kus javasolta a társadalombiztosítási járulékok csökkentését azon cégeknél, ahol nőket alkalmaznak.

A résztvevők érveltek amellett, hogy a válságból való kilábalás folyamata új lehetőségeket nyithat meg a női munkavállalók előtt, őket jelentős tényezőként kell figyelembe venni. Hangsúlyozták azt is, hogy a mindenkorai kormányok befektetései az esélyegyenlőség megvalósításába hosszú távon megtérülnek.

A megfelelő esélyegyenlőségi politikákhoz elengedhetetlen a megfelelő pénzügyi háttér, a megelőző intézkedések rendszere és a statisztikai adatgyűjtés, amely alapján összehasonlítható elemzéseket lehet végezni. Ezzel kapcsolatban Bibiana Aído, spanyol esélyegyenlőségi miniszter kiemelte a nők elleni erőszak megfigyelőközpontjának létrehozását, amelynek egyik fontos feladata pont a tagállamok adatainak gyűjtése az összehasonlítás és az elemzés végett.

Magyarország részéről Rauh Edit, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium esélyegyenlőségi szakállamtitkára, az elnökség tagja beszédében felhívta a figyelmet a konferencia előzményeire, melyek lehetővé tették, hogy ma nemzetközi konferenciák sora foglalkozik az aktuális kérdésekkel, ezért köszönet illeti azoknak a nőknek (és néha férfiaknak) a munkáját, akik építeni kezdték azt az utat, amelyet ma is tovább kell folytatni. Az első *Nők a hatalomban* csúcs, a Pekingi Nyilatkozat, a témában tartott konferenciák, ülések, elfogadott dokumentumok mind-mind megerősítik azt a törekvést, hogy azok a nők, akiknek mód-

jukban áll, harcoljanak megsokszorozott erővel valamennyi nőtársuk érdekeiért.

„Fontosnak tartom, hogy a női vezetők tartsanak össze, harcoljanak közösen a nők és férfiak közötti tényleges egyenlőség eléréseért. Nagyon sokszor látjuk, hogy külön-külön nem sokra megyünk, de egyesítve erőnket sok mindent elérhetünk. Tudnunk kell azt, mit csinálnak más, hasonló helyzetben lévő nőtársaink, tanulnunk kell egymástól annak érdekében, hogy láthassuk: hogyan tudjuk a legjobb eredményeket elérni, a legtöbbet tenni a nemek közötti egyenlőség elősegítéséért.”

A csúcstalálkozót a Pekingi Nyilatkozat elfogadásának 15. évfordulója alkalmából megrendezett Nőügyi Fórum követte. Rauh Edit ezen a fórumon úgy nyilatkozott: a gender mainstreaming eszközrendszerét a mai nál sokkal szigorúbban kell számon kérni minden területen, különösen a fejlesztési programokban. A tagállamokban és sok esetben közösségi szinten is egyértelműbbé kell tenni, hogy ezek a szempontok kikerülhetetlenek, nem teljesülésük esetén pedig szigorú szankciókat kell érvényesíteni. Emellett több célzott intézkedésre lenne szükség. Fel kell ismerni, hogy a pozitív diszkrimináció nem jótékonyosság, nem szívesség, hanem mindenki érdekeit szolgáló esélykiegyenlítés. Bizonyos hátrányok leküzdéséhez az idő önmagában nem elég: elengedhetetlen, hogy egyértelmű és megfelelően irányított támogatás is társuljon a folyamatokhoz. Az aktuális kérdések közül felhívta a figyelmet az EU 2020 stratégia jelentőségére: annak fontosságára, hogy ebben a meghatározó dokumentumban megfelelően jelenjen meg a nők és férfiak közötti egyenlőség igénye.

Tanácskozás az ENSZ bizottságában

Az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága New Yorkban tartotta 54. ülészakát. Ebben az évben a Nők IV. Világkonferenciáján elfogadott Pekingi Nyilatkozat és Akcióterv 15. évfordulója adta az apropót arra, hogy a világ minden tájáról érkező több mint nyolcezer küldött felmérje, milyen haladást ért el az elmúlt 15 évben, és melyek a még megoldandó feladatok.

A nyitónapon felszólalók hangsúlyozták, mennyire fontos, hogy valamennyi kormányzat teljes mértékben elköteleződjön a nők és férfiak közötti egyenlőség elérése irányában, hogy a mára már a retorika szintjén mindenütt megjelenő célok valóra váltására is minél hamarabb sor kerüljön.

Az Európai Unió nevében a spanyol elnökség részéről felszólaló *Bibiana Aido* esélyegyenlőségi miniszter megerősítette az EU elkötelezettségét a nők és férfiak közötti egyenlőség és a Pekingi Akciótervben lefektetett célok elérése érdekében. Hangsúlyozta, hogy a 15 éve kijelölt feladatok ma is éppen úgy hangsúlyosak, mint akkor.

Magyarország képviselőjében *Rauh Edit*, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium esélyegyenlőségi szakállamtitkára beszédében utalt az uniós sikereire és szerepére a nők és férfiak közötti egyenlőség elősegítésében. Ezután beszámolt arról, hogy Magyarországon a nemek közötti egyenlőség kérdéseinek prioritásait 2010 januárjától kormányhatározat rögzíti.

A stratégia 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépésekre van szükség:

1 A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele.

2 A szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása.

3 A férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén.

4 Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele.

5 A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása.

6 A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása.

Az államtitkár asszony hangsúlyozta, hogy a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának eredményessé tételéhez az ENSZ szintjén is szükség van koordinációra, például a nőkkel szembeni erőszak valamennyi formájának felszámolása, a reprodukív egészség megőrzésével kapcsolatos problémák orvoslása, a nők gazdasági függetlenségének elősegítése érdekében. Az elhúzódó gazdasági válság kezelése során kiemelt szerepe van a nők munkaerőpiaci jelenlétének, hiszen ez pozitívan hat a nőkre, a gyermekekre és a családokra életére is.

Az ülészak eredményei közül kiemelkedő a konszenzussal elfogadott politikai nyilatkozat, melyben az államok megerősítették elköteleződésüket a nők és férfiak egyenlőségének elősegítése és a 15 évvel ezelőtti Pekingi Akcióterv végrehajtása iránt.

A mellékletet írta és szerkesztette Szegvári Katalin - Készült a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából.